

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ПАРТИЦИПАТИВНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА. ДЕТЕРМІНАНТИ РЕІНТЕГРАЦІЇ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ВЕТЕРАНІВ АТО/ООС
ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ

Національний університет «Чернігівська політехніка» (Україна)
Лабораторія організаційної та соціальної психології
Інституту психології ім. Г.С.Костюка
НАПН України (Україна)
Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці (Україна)
Інститут д-ра філ. Я. –У. Сандаля (Норвегія)
Східно-швейцарський університет прикладних наук (Швейцарія)
Грузинський національний університет SEU (Грузія)
Економічно-соціологічний факультет Лодзького Університету (Польща)

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

**Форум стейкхолдерів розвитку соціального
підприємництва**
(м. Чернігів, 16 вересня 2024 року)

Тези доповідей

Чернігів 2024

Друкується за рішенням вченої ради Національного університету
«Чернігівська політехніка» (протокол № 9 від 30 серпня 2024 р.).

С69 **Соціальне підприємництво як інструмент відновлення України: Форум стейкхолдерів розвитку соціального підприємництва (м. Чернігів, 16 вересня 2024 р.): тези доповідей.** – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. – 198 с.

ISBN 978-617-7932-68-9

Збірник містить тези доповідей Форуму стейкхолдерів розвитку соціального підприємництва «Соціальне підприємництво як інструмент відновлення України». Висвітлено роль ключових стейкхолдерів соціального підприємництва у процесі реінтеграції військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей, а також інші актуальні питання щодо проблем відновлення України в міждисциплінарному дискурсі,

Видання орієнтоване на теоретиків і практиків, науковців, викладачів та здобувачів вищої освіти, а також зацікавлених в обміні досвідом наукових досліджень з питань відновлення України.

Матеріали збірника представлено в авторській редакції. Відповідальність за зміст несуть автори.

Організаційний комітет:

Голова:

Новомлинець О. О., д-р техн. наук, професор, заслужений працівник освіти України, ректор Національного університету «Чернігівська політехніка».

Заступники голови:

Пінчук А. О., д-р екон. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Нагорна Н. С., канд. психол. наук, доцент, декан факультету соціальних технологій, оздоровлення та реабілітації Національного університету «Чернігівська політехніка».

Члени організаційного комітету:

Максьом К. В., канд. психол. наук, завідувач кафедри соціальної роботи Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Ревко А. М., д-р екон. наук, професор, професор кафедри соціальної роботи Національного університету «Чернігівська політехніка»; Сколл центр для соціального підприємництва, Саїд бізнес школа, Оксфордський університет;

Вербицька А. В., канд. наук держ. упр., доцент, доцент кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Дивнич Г. А., канд. наук держ. упр., доцент, доцент кафедри іноземної філології Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Петрик О. Л., канд. наук держ. упр., доцент, доцент кафедри кримінального права та правосуддя Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Лепехо Ю. В., провідний фахівець Центру розвитку кар'єри Національного університету «Чернігівська політехніка».

УДК 330.342.146:334.722]:355.01-021.68(477)

ISBN 978-617-7932-68-9

© Національний університет
«Чернігівська політехніка», 2024

Chernihiv Polytechnic National University (Ukraine)
The Laboratory of Organizational and Social Psychology of G.S. Kostiuk Institute of Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine (Ukraine)
The Ukrainian Association of Organizational and Work Psychologists (Ukraine)
Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute (Norway)
Eastern Switzerland University of Applied Sciences (Switzerland)
Georgian National University SEU (Georgia)
Faculty of Economics and Sociology, University of Łódź (Poland)

SOCIAL ENTREPRENEURSHIP AS A TOOL FOR RECONSTRUCTION OF UKRAINE

**Forum of stakeholders for the social entrepreneurship
development**

(Chernihiv, September 16, 2024)

The collection of theses of scientific reports

Printed by the decision of the Academic Council of the Chernihiv Polytechnic National University
(Protocol No. 9 as of August 30, 2024).

Social Entrepreneurship as a Tool for Ukraine's Recovery: Forum of Stakeholders of Social Entrepreneurship Development (Chernihiv, September 16, 2024): abstracts: – Chernihiv : CPNU, 2024. – 198 p.

ISBN 978-617-7932-68-9

The collection contains abstracts of the reports of the Social Entrepreneurship Development Stakeholders Forum “Social Entrepreneurship as a Tool for Ukraine's Recovery”. It highlights the role of key stakeholders of social entrepreneurship in the process of reintegration of military personnel, veterans and their families, as well as other topical issues related to the problems of Ukraine's recovery in the interdisciplinary discourse.

The publication is aimed at theorists and practitioners, researchers, lecturers and students, as well as those interested in sharing the experience of research on Ukraine's recovery.

The materials of the collection are presented in the authors' edition. The authors are responsible for the content.

Organising Committee:

Head:

Novomlynets O. O., Doctor of Technical Sciences, Professor, Honoured Worker of Education of Ukraine, Rector of Chernihiv Polytechnic National University.

Deputy heads:

Pinchuk A. O., Doctor of Economics, Associate Professor, Head of the Educational and Scientific Institute of Economics of Chernihiv Polytechnic National University;

Nahorna N. S., Ph.D. in Psychology, Associate Professor, Dean of the Faculty of Social Technologies, Health and Rehabilitation of Chernihiv Polytechnic National University.

Members of the Organising Committee:

Maksom K. V., Ph.D. in Psychology, Head of the Department of Social Work of Chernihiv Polytechnic National University;

Revko A. M., Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Social Work, Chernihiv Polytechnic National University; Skoll Centre for Social Entrepreneurship, Saïd Business School, Oxford University;

Verbytska A. V., Ph.D. in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Marketing, PR Technologies and Logistics of Chernihiv Polytechnic National University;

Dyvnych H. A., Ph.D. in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Foreign Philology of Chernihiv Polytechnic National University;

Petryk O. L., Ph.D. in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Criminal Law and Justice of Chernihiv Polytechnic National University;

Lepekho Yu. V., Leading Specialist of the Career Development Centre of Chernihiv Polytechnic National University.

UDC 330.342.146:334.722]:355.01-021.68(477)

ISBN 978-617-7932-68-9

© Chernihiv Polytechnic National University, 2024

<i>Лаврів А., Щур Р., Киселиця С.</i> Класичний раціоналізм у розвитку бюджетного інвестування в Україні.....	102
<i>Михайлов С.</i> Захист прав споживачів як елемент системи відновлення підприємництва в Україні.....	104
<i>Носова Н.</i> Глобальні тренди відновлення аграрного ринку України у повоєнний час: логістичний підхід	106
<i>Остапенко В.</i> Сутність і зміст інноваційної економіки	109
<i>Павлішина Н., Смірнов Є.</i> Маркетинг в умовах воєнного часу	111
<i>Підзапецький А., Киселиця С., Тарасенко А.</i> Світоглядно-теоретичне підґрунтя цифровізації у сучасному інформаційному суспільстві.....	114
<i>Подоляк О., Парубець О., Киселиця С.</i> Ризик як екзистенціальна основа розвитку страхового ринку.....	116
<i>Пчела А., Киселиця С., Білий М.</i> Логіко-гносеологічне обґрунтування фінансових важелів управління державним боргом	118
<i>Реус Р., Киселиця С., Шпомер Т.</i> Соціально-філософські проблеми інвестиційного розвитку в сучасних умовах.....	120
<i>Ринжук Д., Киселиця С., Тарасенко А.</i> Вплив цифрової трансформації на формування нової соціоекономічної реальності в Україні: прогностичний аналіз	121
<i>Устінюк Я.</i> Роль акселераторів та інкубаторів у фінансовій підтримці ІТ-галузі України.....	124
<i>Сова О.</i> Інноваційні підходи до управління територіальними громадами в умовах глобальних ризиків	127
<i>Стасіневич С.</i> Логістика експорту українського зерна в умовах воєнного стану	129
<i>Суховерський М., Шишкіна О., Киселиця С.</i> Філософія ризику у фінансуванні інновацій високотехнологічних підприємств.....	132
<i>Білий М., Пчела А., Васильченко С.</i> Теоретико-практичні підходи до інвестиційного забезпечення структурної модернізації економіки України.....	134
<i>Гаркуша Ю., Раков А.</i> Верифікація та ідентифікація клієнтів у процесі дистанційного банківського обслуговування	136
<i>Макареца Ю.</i> Особливості функціонування маркетингу та логістики на ринку молочних продуктів України в умовах війни.....	138
<i>Подоляк О.</i> Цифрова взаємодія страхових компаній і банків в умовах трансформації фінансового сектору України	141
<i>Купінець Л.</i> Управління ринком водних біоресурсів	143
<i>Холявко Н., Попело О.</i> Роль цифрових технологій у сталому розвитку університетів.....	145
<i>Шершун О.</i> Сертифікація ISO 22000 як елемент маркетингу в умовах повоєнного відновлення України.....	147
<i>Шпірнов І., Михайлюк М.</i> Напрями удосконалення державного регулювання ринку фінансових послуг в умовах цифрової економіки	149
<i>Ачкасова С., Литвин Р.</i> Оцінювання пріоритетності рішень для вибору митного складу суб'єктом ЗЕД	151
<i>Бузюк Д.</i> Соціально відповідальний маркетинг в умовах воєнного часу: очікування споживачів від бізнесу.....	153
<i>Грубляк О., Семенюк Ю.</i> Основні програми міжнародного кредитування малого та середнього підприємництва в Україні	156
<i>Грубляк О., Сила В.</i> Детермінанти виникнення і зростання дефіциту державного бюджету України	157
<i>Ємець В.</i> Маркетингова діяльність як інструмент відновлення та розвитку бізнесу в Україні в умовах війни	159
<i>Єфімцева Л.</i> Переваги створення машинно-технологічних станцій для економічного та соціального розвитку об'єднаних територіальних громад	160

тісної взаємодії між ними, але і необхідність розроблення державних заходів, спрямованих на підвищення рівня фінансової і цифрової грамотності населення як основних споживачів цифрових фінансових послуг.

Список використаних джерел

1. Кизима Г. М. Моделі регулювання фінансових ринків: сутність та особливості. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2011. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2011_12_4
2. Ткаченко І. П. Узагальнення досвіду удосконалення державного регулювання фінансових ринків. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 19. С. 1182–1188.
3. Новіков Н. Б. Щодо питання регулювання фінансового ринку: державне регулювання та його методи. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 5. С. 283–286.
4. Гарбар Ж. В. Форми та інструменти державного регулювання фінансового ринку. Економіка та держава. 2014. № 10. С. 18–21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2014_10_6
5. Кравченко А. С. Структуризація фінансового ринку в умовах цифровізації суспільства. Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного. 2019. № 2(40). С. 190–197.
6. Про фінансові послуги та фінансові компанії. Закон України від 14 грудня 2021 року № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
7. Стратегія розвитку фінансового сектору України. URL: <http://surl.li/umtpt>
8. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо платіжних послуг. Закон України від 12 січня 2023 року № 2888-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2888-20#Text>
9. Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо розширення кола об'єктів цивільних прав. Закон України від 10 серпня 2023 року. № 3320-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3320-20#Text>

Ачкасова Світлана,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри митної справи і фінансових послуг

Литвин Роман,

здобувач вищої освіти

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,

(м. Харків, Україна)

ОЦІНЮВАННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ РІШЕНЬ ДЛЯ ВИБОРУ МИТНОГО СКЛАДУ СУБ'ЄКТОМ ЗЕД

Удосконалення організації діяльності митних складів в Україні є важливим завданням, яке сприятиме розвитку економіки та покращенню бізнес-клімату в країні. Відносини між утримувачем митного складу та митними органами визначаються затвердженою керівником цих органів та погодженою утримувачем митного складу процедурою експлуатації такого складу (згідно з пунктом 2 статті 425 Митного кодексу України). Вона встановлює [1]: перелік посадових осіб, які мають право доступу на митний склад; особу, яка керує митним складом; мінімальну кількість посадових осіб митного органу, які будуть залучені до здійснення митного контролю й митного оформлення; режим роботи складу; строки подання утримувачем митного складу звітів про рух товарів на складі. У випадку розміщення товарів на митних складах за ініціативою митного органу, відносини між утримувачем митного складу та митними органами визначаються у відповідному договорі, укладеному згідно з цивільним законодавством України (згідно з пунктом 3 статті 425 Митного кодексу України) [2].

тип митного складу, умови договору зберігання (строк, установлений в договорі зберігання, вимоги до товарів), процедура експлуатації митного складу;

процедури введення в обіг та зберігання товарів, вимоги до безпеки та контролю на митних складах;

інфраструктура митних складів, включаючи модернізацію складських приміщень, транспортна та комунікаційні інфраструктури, їх функціональність та умови для зберігання товарів.

Для оцінювання пріоритетності рішень для вибору митного складу суб'єктом ЗЕД використано систему підтримки прийняття рішень Decision Making Helper. У веб-версії, тобто з використанням максимальної кількості – три параметри та три варіанти [3].

Для внесення даних в систему підтримки прийняття рішень Decision Making Helper з метою прийняття рішення оцінювання пріоритетності рішень для вибору митного складу суб'єктом ЗЕД, встановлено ступінь, що вказує на необхідність переміщення покажчика до відповідного рейтингу. Оцінку рейтингу встановлено на шкалі від -5 ("найбільш негативний") до +5 ("найбільш позитивний"), з 0 як нейтрального [3].

Для оцінювання пріоритетності рішень для вибору митного складу суб'єктом ЗЕД такі критерії вибору: оптимізація, захищеність, ефективність. Оцінюванню підлягали:

рішення А – тип митного складу, умови договору зберігання (строк, установлений в договорі зберігання, вимоги до товарів), процедура експлуатації митного складу,

рішення В – процедури введення в обіг та зберігання товарів, вимоги до безпеки та контролю на митних складах, рішення С – інфраструктура митних складів, включаючи модернізацію складських приміщень, транспортна та комунікаційні інфраструктури, їх функціональність та умови для зберігання товарів, результати яких наведено в табл. 1.

Використовуючи результати експертного ранжування, інформація з табл. 1 була введена у систему підтримки прийняття рішень Decision Making Helper, яку можна бачити на рис. 1.

Таблиця 1

Оцінювання пріоритетності рішень для вибору митного складу суб'єктом ЗЕД

Критерій/вага	Рішення А	Рішення В	Рішення С
	Тип митного складу, умови договору зберігання (строк, установлений в договорі зберігання, вимоги до товарів), процедура експлуатації митного складу	Процедури введення в обіг та зберігання товарів, вимоги до безпеки та контролю на митних складах	Інфраструктура митних складів, включаючи модернізацію складських приміщень, транспортна та комунікаційні інфраструктури, їх функціональність та умови для зберігання товарів
Оптимізація (+4)	+4	+4	+5
Захищеність (+5)	+4	+5	+4
Ефективність (+4)	+4	+4	+5

Decision for "Оцінювання пріоритетності рішень для вибору митного складу суб'єктом ЗЕД"

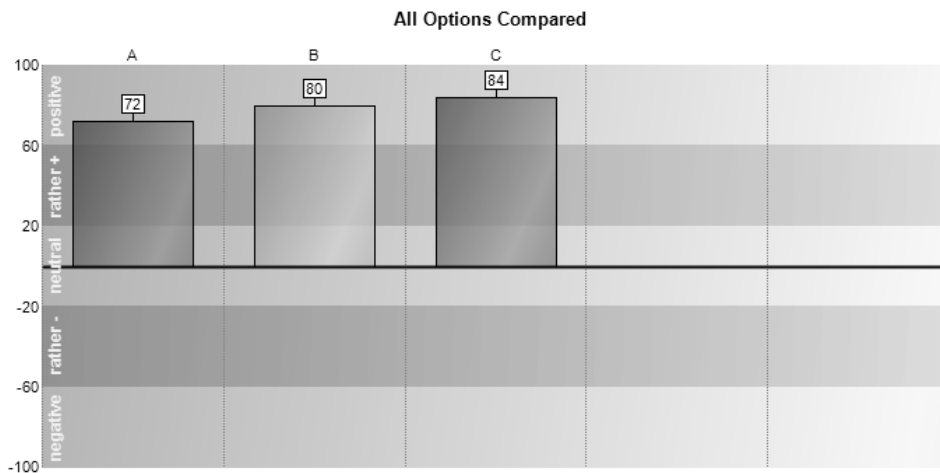
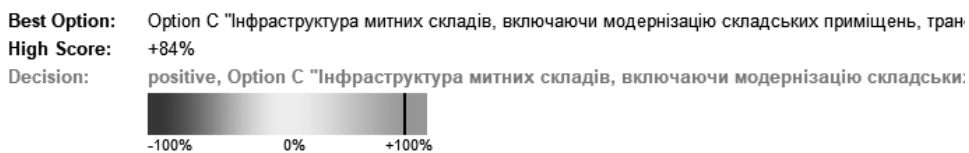

Рис. 1. Результати системи підтримки прийняття рішень Decision Making Helper щодо пріоритетності рішень для вибору митного складу суб'єктом ЗЕД (сформовано із використанням джерела [3])

На підставі даних, що наведені на в табл. 1 та рис. 1, отримані результати використання системи підтримки прийняття рішень Decision Making Helper [3] для прийняття рішення щодо пріоритетності рішень для вибору митного складу суб'єктом ЗЕД свідчать, що найбільшу пріоритетність має інфраструктура митних складів, включаючи модернізацію складських приміщень, транспортна та комунікаційні інфраструктури, їх функціональність та умови для зберігання товарів.

Список використаних джерел:

1. Дьяконова Н. Митний склад: особливості функціонування. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/BZ011256>
2. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
3. Decision Making Helper. URL: <https://www.infonautics-software.ch/decisionmakinghelper>.

Бузюк Дмитрій,
здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Вербицька Анна Вікторівна
кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри маркетингу,
PR-технологій та логістики
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНИЙ МАРКЕТИНГ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: ОЧІКУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ ВІД БІЗНЕСУ

Умови воєнного часу створюють складне та непередбачуване середовище для бізнесу, де найважливішими стають питання не лише ефективності, але й моральної та соціальної відповідальності. У такі періоди споживачі ставлять перед підприємствами нові виклики та очікування, акцентуючи увагу на їхньому внеску у соціальне благо та підтримці спільної місії. Саме тому роль соціально відповідального маркетингу у воєнний період набуває особливого значення, як спосіб забезпечити не лише комерційний успіх, а й підтримку та довіру споживачів у складних і непередбачуваних умовах.

Сучасний ринок вимагає постійного аналізу поведінки споживачів, їх процесів прийняття рішень і факторів, що впливають на вибір та придбання товарів або послуг. Повномасштабна війна в Україні значно змінила споживчі настрої. Враховуючи тенденцію до онлайн-активності та аналізуючи все через призму військового вторгнення, бізнес повинен перш за все зосередитися на подальшому розвитку брендів відповідно до сучасних інтересів споживачів. Соціально-маркетингові проекти є ефективним способом просування брендів і засобом вирішення суспільних проблем [1].

Умови воєнного та повоєнного періодів створюють унікальні виклики для бізнесу та суспільства, що підкреслює важливість дослідження управління соціально етичним маркетингом у цьому контексті. Зважаючи на особливості цих періодів, важливо розглядати соціально етичний маркетинг як інструмент не тільки для підтримки прибутковості, але й для сприяння етичному та соціальному відновленню суспільства. Бізнес відіграє важливу роль у покращенні соціально-економічних умов під час війни та після неї. Підтримка благодійних ініціатив, соціальних проектів і відновлення інфраструктури стає ключовою складовою подолання соціальних викликів. Орієнтація на соціально-етичні питання дозволяє компаніям покращити свій імідж, підвищити лояльність споживачів та зміцнити рівень довіри як всередині, так і ззовні. Соціально-етичний маркетинг стимулює компанії до інновацій та розробки нових продуктів і послуг, спрямованих на вирішення соціальних проблем [2].

Серед основних особливостей маркетингу в умовах воєнного стану доцільно виділити такі [3]:

1. Чітке розмежування добровільної допомоги та комерційної складової (ринок товарів і послуг для війни). Це пов'язано з характерними відмінностями між поточною та кінцевою цільовою аудиторією та вимагає відкритого та чесного спілкування, навіть якщо пропонується продукт має ідеальне військове призначення, хороші експлуатаційні

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

**Форум стейкхолдерів розвитку соціального
підприємництва
(м. Чернігів, 16 вересня 2024 року)**

Тези доповідей

Відповідальний за випуск
Комп'ютерне складання та верстання

О. О. Сидоренко
О. О. Сидоренко, Т. В. Клименко, К. П. Гузь

Підписано до друку 02.09.2024. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 11,51. Замовлення № 19/24.

Редакційно-видавничий відділ Національного університету «Чернігівська політехніка»
14035, Україна, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7128 від 18.08.2020 р.